GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ב, 2022
מספר השאלון: 22261
שם התלמיד/ה: _____

היסטוריה

שאלון 22261

הוראות לנבחן

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.
בשאלון זה שני חלקים: חלק א (פרק ראשון) וחלק ב (פרק שני, פרק שלישי, פרק רביעי).
משך הבחינה: משך הזמן המוקצב לשני חלקי השאלון הוא שלוש שעות ללא הפסקה.
לחלק א מוקצבת שעה אחת בלבד. אם סיימת להשיב על חלק א לפני הזמן המוקצב,
מסור למשגיח את מחברת הבחינה ואת ספר הלימוד וקבל ממנו את חלק ב של השאלון ומחברת חדשה.
אין לחזור לחלק א לאחר מסירת מחברת הבחינה למשגיח.
חלק א
א. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בחלק זה פרק אחד.
עליך לענות על שאלה אחת מפרק זה.
פרק ראשון – (1×34) – סך הכול 34 נקודות.
ב. חומר עזר מותר בשימוש: 1. ספר הלימוד שאושר בנושא מלחמת העולם השנייה, טוטליטריות ושואה.
הספר יכול להיות מסומן במדגש (מרקר) או בעיפרון, אך בלי הערות בכתב.
אפשר לציין תקופות או נושאים באמצעות מדבקות (סימניות) הבולטות מן הספר.
2. עותק מודפס של כותרות יחידות ההוראה "איך יכול אדם".
כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.
חלק ב
שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.
א. משך הבחינה: שעתיים.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בחלק זה שלושה פרקים.
בחר בשני פרקים, וענה על שאלה אחת מכל פרק שבחרת (2×33) – סך הכול 66 נקודות.
ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.
נספח: לשאלה 4 (איור).

בהצלחה!

השאלות

חלק א – פרק ראשון – מלחמת העולם השנייה והשואה (34 נקודות)

שים לב: 1. בפרק זה תוכל להיעזר בספר הלימוד שאושר בנושא מלחמת העולם השנייה, טוטליטריות ושואה.
כמו כן תוכל להיעזר בעותק מודפס של כותרות יחידות ההוראה "איך יכול אדם".
2. בסעיפים שבהם התבקשת להביא מקור מספר הלימוד, עליך לכתוב את שם הספר, את שם ההוצאה לאור ואת מספר העמוד שבו נמצא המקור.
ענה על אחת מן השאלות 1–3.

1. נאציזם – אידאולוגיה ומעשה

(34 נקודות)
(ראו בנספח: לפניך קטע מן הספר "היטלר: דיוקנו של לא־איש" שכתב ההיסטוריון יואכים פסט.)

א. – מדוע התנגדו הנאצים לרעיונות הדמוקרטיה? הבא בתשובתך שני נימוקים.
– בחר מספר הלימוד מקור המדגים אחד מן הצעדים של הנאצים לביטול הדמוקרטיה בגרמניה, והסבר כיצד הפגיעה בדמוקרטיה באה לידי ביטוי במקור שבחרת.

(17 נקודות)

ב. לפניך קטע מן הספר "היטלר: דיוקנו של לא־איש" שכתב ההיסטוריון יואכים פסט.
– הסבר כיצד באים לידי ביטוי בקטע שני עקרונות של רעיון "הסדר החדש".
– על פי מה שלמדת, הבא דוגמה לצעדים שנקט המשטר הנאצי בזמן מלחמת העולם השנייה כדי לממש כל אחד מן העקרונות שהסברת (סך הכול – שתי דוגמאות).

(17 נקודות)

2. מנהיגות בגטאות

(34 נקודות)

א. – הצג דילמה אחת שעימה התמודדו ראשי היודנראט בגטאות בתקופה שלפני ביצוע "הפתרון הסופי".
– הדגם אחת מן הדילמות שעימן נאלצו ראשי היודנראט להתמודד בזמן ביצוע "הפתרון הסופי".
הסבר מה מייחד את הדילמות של ראשי היודנראט בתקופה זו.

(17 נקודות)

ב. – הצג את המטרות ואת דרכי הפעולה של תנועות הנוער בגטאות בתקופה שלפני ביצוע "הפתרון הסופי".
– הסבר מדוע חל שינוי במאפייני הפעילות של תנועות הנוער בגטאות בזמן ביצוע "הפתרון הסופי".
בחר מקור מספר הלימוד והסבר כיצד שינוי זה בא לידי ביטוי במקור שבחרת.

(17 נקודות)

3. מלחמת העולם השנייה וגורל היהודים

(34 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

(ראו בנספח: לפניך קטע מקור, ובו צו שניתן בהוראת קצין בכיר בחטיבת האיינזצגרופן (עוצבות המבצע) שפעלה בעיר ביאליסטוק לאחר שנכבשה מידי הרוסים. הצו פורסם ביום 11 ביולי 1941.)

א. לפניך קטע מקור, ובו צו שניתן בהוראת קצין בכיר בחטיבת האיינזצגרופן (עוצבות המבצע) שפעלה בעיר ביאליסטוק לאחר שנכבשה מידי הרוסים. הצו פורסם ביום 11 ביולי 1941.
– הסבר מה אפשר ללמוד מקטע המקור על מאפייני השלב הראשון של ביצוע "הפתרון הסופי".
– בשלבים המאוחרים יותר של הפתרון הסופי חל שינוי במאפייני ההשמדה.
מה היה השינוי?
הסבר כיצד אחת מן הסיבות לשינוי זה באה לידי ביטוי בסעיף 2 בקטע המקור.
(19 נקודות)

ב. הסבר כיצד השפיע אחד מן המהלכים או הקרבות במלחמת העולם השנייה על גורל היהודים בארצות שכבשו הנאצים. בתשובתך הצג את המהלך או הקרב, והסבר את השפעתו על גורל היהודים. (בסעיף זה אין לכתוב על "מבצע ברברוסה".)
(15 נקודות)

חלק ב – פרק שני – לאומיות וציונות (33 נקודות)

שים לב: בחלק זה בחר בשני פרקים, וענה על שאלה אחת מכל פרק שבחרת.
אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 4–6.

---

4. מקור – מנהיגות בתנועות הלאומיות

(33 נקודות)
(ראו בנספח: נספח – איור (לשאלה 4))

א. – הצג את המאפיינים של מנהיגי התנועות הלאומיות באירופה.
– בחר בתנועה לאומית שפעלה באחת מן הארצות האלה: יוון, פולין, איטליה, גרמניה.
הסבר כיצד פעל המנהיג של התנועה שבחרת כדי לקדם את המטרות של התנועה. בסס את תשובתך על שתיים מפעולותיו.
(16 נקודות)

ב. בנספח לשאלה זו מוצג איור מכריכה של ספר שהעניקה קהילה יהודית ציונית בארגנטינה להרצל.
עיין בנספח, והסבר כיצד באה לידי ביטוי באיור תפיסתו של המאייר בנוגע למנהיגותו של הרצל, ובנוגע לחזונו.
בסס את תשובתך על שלוש דוגמאות מן האיור.
(17 נקודות)

5. התנועות הלאומיות – מטרות ודרכי פעולה

(33 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

א. – הצג שתי מטרות של התנועות הלאומיות באירופה במאה ה־19.
– הסבר כיצד פעלו תנועות אלה כדי להשיג את המטרות שהצגת. בסס את תשובתך על שתי פעולות.
(17 נקודות)

ב. התנועה הציונית התבססה בפעילותה על מסורת ועל קִדְמָה.
– הצג את המטרות של התנועה הציונית.
– הסבר כיצד התבססה התנועה הציונית בפעילותיה גם על מסורת וגם על קדמה.
הבאה בתשובתך שתי דוגמאות.
(16 נקודות)

6. התנועה הציונית והתנועות הלאומיות באירופה
(33 נקודות)

א. הצג שני גורמים המשותפים לצמיחת התנועות הלאומיות באירופה ולצמיחת התנועה הציונית, והסבר גורם ייחודי אחד שהשפיע על צמיחת התנועה הציונית.
(17 נקודות)

ב. – הסבר כיצד עיכבה האימפריה העות'מאנית את ההתפתחות של התנועה הציונית בשנים 1881–1918.
בסס את תשובתך על שתי דוגמאות.
– הסבר כיצד סייעה אחת מן המעצמות להתפתחות של התנועה הציונית בשנים אלה.
(16 נקודות)

חלק ב – פרק שלישי – המאבק על הקמת מדינת ישראל (33 נקודות)

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 7–9.

---

7. מקור – המאבק של היישוב היהודי בבריטים (1945–1947)
(33 נקודות)
(ראו בנספח: לפניך קטע מקור מדברים שנשא בן־גוריון בנאום תשובה לבווין, שר החוץ של בריטניה, בנובמבר 1945.)

א. לפניך קטע מקור מדברים שנשא בן־גוריון בנאום תשובה לבווין, שר החוץ של בריטניה, בנובמבר 1945.
– על פי קטע המקור, הצג את המטרות של היישוב היהודי במדיניותו כלפי ממשלת בריטניה בשנים 1945–1947. בסס את תשובתך על שתי דוגמאות מקטע המקור.
– הסבר שניים מן הגורמים שהשפיעו על מדיניות זו (גורם אחד לפחות על פי הקטע), והדגם פעולה אחת שנקט היישוב היהודי למימוש המטרות שהצגת.
(17 נקודות)

ב. – מה הם עיקרי התוכן של החלטת האו"ם שהתקבלה בכ"ט בנובמבר 1947 בנוגע לשאלת ארץ־ישראל?
– הצג סיבה אחת לתמיכה של ארצות הברית בהחלטה זו, והסבר מדוע לדעתך נמנעה בריטניה בהצבעה.
(16 נקודות)

8. מבית לאומי למדינה – מחלוקות

(33 נקודות)

א. לאחר פירוק "תנועת המרי העברי" גברה המחלוקת בין ארגון ההגנה ובין ארגוני האצ"ל והלח"י בנוגע למאבק הצבאי נגד השלטון הבריטי.
מה הייתה העמדה של כל אחד משני הצדדים במחלוקת? הסבר טיעון אחד של כל אחד מן הצדדים במחלוקת זו.

(16 נקודות)

ב. הסבר שני נימוקים של דוד בן־גוריון להכרזה על הקמת המדינה ביום ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948), ושני נימוקים של התומכים בדחייה של הכרזה זו למועד אחר.
בסס את הנימוקים על עובדות היסטוריות.

(17 נקודות)

9. מלחמת העצמאות

(33 נקודות)

א. הסבר שתי נקודות חוזק ושתי נקודות חולשה של היישוב היהודי בשלב הראשון של מלחמת העצמאות (מ־30 בנובמבר 1947 עד 14 במאי 1948).

(17 נקודות)

ב. – הצג את המטרות של מדינות ערב בפלישתן למדינת ישראל במאי 1948.
– הסבר מדוע לא מומשה החלטת האו"ם בנוגע להקמת מדינה ערבית. בסס את תשובתך על שתי עובדות היסטוריות.

(16 נקודות)

חלק ב – פרק רביעי – סוגיות נבחרות בתולדות מדינת ישראל (33 נקודות)

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 10–13.

---

10. מקור – עלייה וקליטה בשנות החמישים והשישים של המאה ה־20

(33 נקודות)
(ראו בנספח: מקור 1 – מתוך העיתון "דבר לילדים" (1949)*, מקור 2 – מתוך שיחה של תלמידים לשעבר ממעברת תלפיות בירושלים עם המורה רינה שפירא, שלימדה אותם בבית הספר במעברה. השיחה התנהלה כעבור שלושים שנה.)

א. הסבר שלושה מן הגורמים לעלייה הגדולה למדינת ישראל בשנות החמישים.

(16 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

ב. לפניך שני קטעי מקור המתייחסים למדיניות קליטת העלייה שהנהיגה מדינת ישראל בשנות החמישים והשישים של המאה ה־20. קרא אותם וענה על השאלות שאחריהם.
– הסבר והדגם מהי מדיניות קליטת העלייה שבאה לידי ביטוי בשני קטעי המקור.
– הצג את ההבדל בין שני קטעי המקור בתיאור ההשפעה של מדיניות זו על העולים, והסבר שתי סיבות להבדל זה.
(17 נקודות)

11. תהליך הדה־קולוניזציה וגורל היהודים בארצות האסלאם
(33 נקודות)

א. מהו תהליך הדה־קולוניזציה? הסבר שלושה גורמים מתחומים שונים שהביאו לתהליך זה.
(16 נקודות)

ב. הסבר שניים מן הגורמים שהשפיעו על גורל היהודים בארצות האסלאם החל משנות הארבעים ועד סוף שנות השישים של המאה ה־20.
הצג שתיים מדרכי התגובה (ההתמודדות) של היהודים במדינה שלמדת עליה.
(17 נקודות)

12. מלחמת ששת הימים (1967)
(33 נקודות)

א. מה היו הסיבות לצעדים התוקפניים שנקט נאצר נגד ישראל בשנת 1967?
הסבר את ההשפעה של מלחמת ששת הימים על מצרים.
(17 נקודות)

ב. הצג שלושה הישגים צבאיים של מדינת ישראל במלחמה זו.
הסבר את תרומתו של אלי כהן לניצחון של מדינת ישראל במלחמה.
(16 נקודות)

13. מלחמת יום הכיפורים (1973)
(33 נקודות)

א. הצג את המטרות שהניעו את מצרים וסוריה לתקוף את ישראל באוקטובר 1973.
אילו מן המטרות שהצגת הושגו בעקבות המלחמה? הסבר את תשובתך.
(17 נקודות)

ב. הצג את התוצאות המיידיות של המלחמה.
מדוע הוקמה ועדת אגרנט? הסבר מדוע נמשכה המֶחְאָה הציבורית גם לאחר פרסום מסקנות הוועדה.
(16 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

נספח – המקורות

לפניך קטע מן הספר "היטלר: דיוקנו של לא־איש" שכתב ההיסטוריון יואכים פסט.

הקאנצלר [היטלר] התעלם מלעג ומקלס [בוז], ולא חישב חשבונות בדורות כי אם באלפי שנים: הוא רצה למחוק לא רק את חוזה ורסאי ואת תשישות כוחה של גרמניה [...] היטלר הציב לעצמו מטרה נשגבה מכל אשר ראה העולם מעודו: קיסרות המשתרעת מן האוקיינוס האטלנטי עד הרי אורל. [...]

גזע האדונים הטהור שלו, הקם לתפוס את המקום המגיע לו, יילחם על הקיסרות הזאת ויזכה בה. כלום יקומו נגדו ארצות אחרות? הוא ימחץ אותן. האם יש עמים שמְקומָם מנוגד לתוכניותיו? הוא יושיב אותם במקומות אחרים. אם אין הגזעים תואמים את הדימוי שלו, הוא ינפֶּה, ישביח, יחסל, עד שתתאים המציאות לתפיסתו.

(י' פסט, היטלר: דיוקנו של לא־איש, כרך ראשון, כתר, 1986, עמ' 395)

לפניך קטע מקור, ובו צו שניתן בהוראת קצין בכיר בחטיבת האיינזצגרופן (עוצבות המבצע) שפעלה בעיר ביאליסטוק לאחר שנכבשה מידי הרוסים. הצו פורסם ביום 11 ביולי 1941.

- סודי! -

1. על פי פקודת המפקד העליון של האס־אס והמשטרה [...] כל היהודים הזכרים בין הגילים 17-45 שהורשעו בביזה [שוד] יוצאו להורג בירייה על פי החוק הצבאי. הירי צריך להתבצע רחוק מערים, מכפרים ומדרכים ראשיות. יש להשטיח את הקברים כדי שלא יוכל להיווצר שום אתר עלייה לרגל. אני אוסר על צילום ועל הרשאת נוכחות צופים בהוצאות להורג. ההוצאות להורג ואתרי הקבורה אסורים לפרסום.

2. מפקדי הגדוד והפלוגות נדרשים במיוחד לדאוג לסיוע הרוחני לאנשים המשתתפים בפעולה הזו. הרְשָמים מאירועי היום צריכים להימחות [להימחק] באמצעות קיום אירועים חברתיים בערבים. יתר על כן, יש להסביר לאנשים ללא הרף את ההכרח הפוליטי של הצעדים האלה.

(ארכיון יד ושם 0-53/128/219 בתוך: כ' בראונינג, אנשים רגילים, ידיעות אחרונות וספרי חמד, 2008, עמ' 42)

נספח – איור (לשאלה 4)

תיאור האיור (כריכת ספר צבעונית): במרכז הכריכה לוח בהיר ובו מגן דוד גדול בעל מסגרת מוזהבת. בתוך המגן דוד מצויר מעמד: בחלק העליון, משמאל, דמותו של משה רבנו – זקן לבן ארוך וגלימה כחולה – מופיעה מתוך ענן, ובידו המטה, שהוא מושיט לעבר הרצל. מימין עומד הרצל בחליפה שחורה (פראק) ובזקן, על במה מוגבהת, ופונה בידו אל משה. מאחורי הרצל, מימין, הר, ומעליו שמש זורחת השולחת קרניים. בחלק התחתון של המגן דוד מקובץ קהל רב שעיניו נשואות אל הבמה: בצד שמאל יהודים בלבוש מסורתי ומזרחי (גלימות, טורבנים וכיסויי ראש, חלקם אוחזים מקלות), ובמרכז ובצד ימין יהודים בלבוש מודרני אירופי (חליפות, מגבעות וצילינדרים, ואישה בשמלה אדומה ובכובע).

בפינות העליונות של הלוח, מעל המגן דוד, הכיתוב בגרמנית: "Herrn Dr. Th. HERZL, ACTIONS COMITÉ & DELEGIRTEN des V. Zionisten Congresses" [לכבוד ד"ר ת' הרצל, הוועד הפועל והצירים של הקונגרס הציוני החמישי]. בתחתית הלוח הכיתוב: "Gewidmet von den ZIONISTEN in Bs. AIRES" [מוקדש מאת הציונים בבואנוס איירס].

מסביב ללוח מסגרת מצוירת: בראש המסגרת, בין ענפי דקל, סמל בצבעי כחול־לבן ובו כובע אדום על מוט ושתי ידיים לחוצות (סמלה של ארגנטינה), ולידו מגן דוד כחול; בארבע הפינות ראשי אריות. בצד שמאל של המסגרת דמויות של עובדי אדמה בכרם, בין גפנים ואשכולות ענבים. בצד ימין דמויות של עובדי אדמה בשדה תבואה, עם סוסים, מכונת קציר ועגלות. בחלק התחתון של המסגרת נוף רחב: משמאל, בשמיים, מלאך בעל כנפיים ומעל ראשו מגן דוד, והוא מצביע בידו ימינה, אל עבר עיר מודרנית בגדה הימנית של הנוף – בניינים גדולים, ארובות של בתי חרושת מעשנות ורכבת קיטור; בדרך נראים דקלים, תרני אוניות בנמל, ואנשים ההולכים לעבר העיר.

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

(בתוך: ר' ארבל [עורכת], כחול לבן בצבעים: דימויים חזותיים של הציונות 1897–1947, בית התפוצות ועם עובד, 1997, עמ' 1, איור: ג' אוליוולה, 1901)

לפניך קטע מקור מדברים שנשא בן־גוריון בנאום תשובה לבווין, שר החוץ של בריטניה, בנובמבר 1945.

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

"מדינת ישראל. זוהי הצוואה האחרונה של מיליוני הקדושים אשר הלכו למות: רק בגלל היותנו בני עם נטול מולדת ומדינה נספינו [נהרגנו]. [...] יתוקן המעוּוֶת ההיסטורי שנעשה לעמנו - ומדינת היהודים תקום מחדש במולדתנו העתיקה, והעם היהודי יֵשב קוממיות וחופשי בארצו. [...]

לא נשקוט ולא ננוח עד שנעלה את כולם ארצה, למען יבנו יחד איתנו מולדת ועצמאות עברית; ואם יהיה צורך - יעמדו יחד איתנו בשער ויילחמו מלחמת שחרורנו.

מאז באה הממשלה החדשה [בבריטניה], זה ארבעה חודשים, ובניגוד להתחייבויותיה והצהרותיה המפורשות של המפלגה ומנהיגיה [...] המשיכה בביצוע "הספר הלבן" משנת 1939. [...]

אנו מעוניינים לקיים ברית ידידות עם המעצמה הבריטית הדמוקרטית, שיש לה עניינים חיוניים בפינה זו בעולם. אולם העם היהודי ידחה ללא פשרה וללא סייג כל מדיניות המכוונת לחסל את קיומנו הלאומי, לפזרנו עוד יותר בגולה ולעשוק מאת עמנו את תקוותו וזכותו למולדת ולעצמאות. [...]

כוחות הים, היבשה והאוויר של האימפריה הבריטית מגויסים על ידי בווין נגד חלוצי ישראל, אלה המתעקשים להאמין בחזון הדורות של עמם, מוכנים למסור את נפשם על בניין מולדתם, ובעומדם מול כוחות מזוינים [חמושים], אין להם אלא צדקת מפעלם וטוהר שאיפותיהם. [...]

אין אנו, יהודי ארץ־ישראל, רוצים ליהרג - אנו רוצים לחיות. אנו מאמינים, בניגוד לתורתו של היטלר ותלמידיו בארצות השונות, שגם לנו היהודים, כמו לאנגלים ולאחרים, יש זכות לחיות כיחידים וכעם."

(ד' בן־גוריון, במערכה, כרך חמישי, עם עובד, 1957, עמ' 10, 13, 30–32)

מקור 1 – מתוך העיתון "דבר לילדים" (1949)*

על הקניית העברית לעולים החדשים

זכינו השנה ועלייה גדולה מגיעה אל חופי הארץ. עלינו, ילדי הארץ, נפלה מעמסה חשובה מאוד, לעזור לילד העולה לשכוח את עברו, וליצור יחד איתו חיים חדשים במולדת החופשית - ישראל. אחת המשימות החשובות שבין הצעדים הראשונים לקראת המטרה היא: ללמד את העולה החדש עברית ולאקלמו בחברה ובאווירה הישראלית.

נשאלת השאלה, כיצד יעשה הנוער העברי את זאת? התשובה היא: עלינו להכניס את העולה החדש לחיי חברתנו, לדבר איתו עברית, לטייל איתו, לשתף אותו במאורעות חברתיים, להתייחס בסבלנות לשגיאותיו בעברית ולתקן לו אותן באדיבות. [...]

על החברה להיות אחידה בתוך מסגרת אחת והשפה המדוברת בה צריכה להיות עברית.

התקרבות זאת מצידנו, רצון עז, סובלנות, עקביות ואהדה כלפי העולה החדש, יש בהם כדי להשיג את המטרה: לערות [לשלב] את העולה החדש באווירת ארץ־ישראל, להטביע את חותם ה"צבריות" על פניו, לחבב עליו את החברה, הנוף והאקלים של הארץ וליצור על ידי כך חברה אחידה ומאושרת שלא יהיה בה הבדל בין "צבר" ובין עולה חדש.

פנינה שטינברג, כיתה ח', בת־גלים

- עיתון זה היה מזוהה עם מפלגת הפועלים בארץ־ישראל (מפא"י) שבראשה עמד דוד בן־גוריון.

('דבר היום', דבר לילדים, 11 במאי 1949)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-www.guyai.co.il · GuyAI

מקור 2 – מתוך שיחה של תלמידים לשעבר ממעברת תלפיות בירושלים עם המורה רינה שפירא, שלימדה אותם בבית הספר במעברה. השיחה התנהלה כעבור שלושים שנה.

ידידיה: בלי ספק, כפי שאמרה עמליה, היה מתח בין מה שראינו בבית לבין מה שהיה בבית הספר. ראשית, השפה. ההורים שלנו לא ידעו עברית; בבית הספר דיברנו עברית. דבר שני, הערכים. מה שראינו בבית לא היה דומה למה שראינו בבית הספר, ומה ששמענו בבית הספר לא שמענו בבית [...] אלה היו שני עולמות שונים לחלוטין. [...] מה אימא שלי ידעה לומר לי או להסביר לי? [...] המתח בין בית הספר לבין הבית שיקף את הפער העצום בין הגולה לבין תהליך ה"ישראליזציה".

עמליה: אני חושבת, בראייה לאחור, שה"ישראליזציה" הזאת הייתה לוחצת מדי... זכור לי שהמריבות והקונפליקט [סכסוך] עם ההורים נבעו מכך שאני הזדהיתי יותר איתך, רינה, מאשר עם הבית. כי אני חשבתי שכל מה שהם הביאו משם הוא איום, גלותי, פרימיטיבי, פסול.

(מ' נאור [עורך], עולים ומעברות, 1948–1952, יד בן־צבי, תשמ"ז, עמ' 164–165)

כל הבגרויות בהיסטוריה עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/history

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il